

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei

Pe 6 luni 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Dacă a murit Hristos, zăbranic negru s'a întins peste lume; pământul s'a cutremurat, pietrele s'au despiciat și mormintele s'au deschis. Înțelegem din această sguđuire a rosturilor firii, că Dumnezeu este izvorul unic al vieții și al armoniei universale. De el se leagă, tainic și indisolubil, toată zidirea. Lumina și umbra, viața și moartea, bucuria și durerea sunt reflexul firesc și necesar al raporturilor de apropiere ori depărtare, de prietenie ori dușmănie în care ne găsim față cu eternul Centru al echilibrului universal. Ieșind biruitor din mormânt, Mântuitorul ne-a arătat, în aceeaș vreme, că Golgota este numai popas trecător pentru cei chemați la veșnicia fericirii. Puterea întunerecului și a morții este trecătoare. Soarele dreptății și izvorul Vieții biruiește în cele din urmă irezistibil, restabilind armonia și frumuseța firii. Astfel temeiul neclătit al nădejđilor noastre de mai bine este cuprins admirabil în salutul triumfător: Hristos a înviat!

*

Văl de suferințe acoperă fața zilelor noastre. Ne tremură pământul sub picioare, se prăbușesc cu vuet sinistru așezările de veacuri ale rânduelii noastre sociale. Fulgere despică zările întunecate și primejđii nevăzute ne pândesc. Fariseii și cărturarii de până ieri ai destinelor noastre stau neputincioși în fața urgiei și nu găsesc drum în întunerec. — Este firească această învăluire în ceață, din clipa ce din viața noastră publică a murit Hristos. În economie și politică, în artă și știință, în tehnică și literatură s'a înscădunat domnia întunerecului. Tulburarea și suferința, tot mai apăsătoare, tot mai violentă, în care ne sbatem, este Calvarul firesc al purificării și întoarcerii noastre la Viață. Sunt semne, că învierea se apropie. Acțiunea Catolică și-a desfășurat steagurile peste lumea întreagă. Ea vestește pretutindeni revenirea Regelui Hristos în lumea care l-a isgonit. Biruitorul iadului și a morții, va duce l-a izbândă sigură steagurile ridicate în numele Său. Astfel învierea Lui, va da viață nouă lumii.

*

Turn de veghie al dreptei credințe în mijlocul apelor vrăjmașe, biserica românească unită cu Roma simte mai tare decât alții izbirea valurilor dușmane. Ei nu-i ajung participarea frățească la necazurile tuturor. Cel rău s'a îngrijit să poarte pe Calvarul suferințelor cruce mai grea decât alții. Preoții ei sângerează și cad adese striviți de povara ei. Merg totuși, cu nestrămutată credință pe drumul arătat de Mântuitorul. După Golgota, ne-așteaptă strălucirile învierii. — Pentruca să ajungem la lumina ei cu un ceas mai de vreme, datori suntem cu toții să purtăm, împreună cu Mântuitorul, crucea necazului și să stăm în fața răului. Lupta pentru dreptate a început. Cetele AGRU-lui sporesc zilnic. Steagul lui trebuie să fâlfâie, fără amânare, în fiecare parohie. Așa vom birui!

Mi-e sete!

La poala Crucii — Strigăt semnificativ — Taina biruințelor apostolice

de prof. DUMITRU NEDA

Bucuria învierii obișnuiește să-și uite de Vineria pătimirii. Cântecel de slavă ale biruinții acoper gemetele sfâșietoare ale suferinții. Căci așa e firea asta slabă omenească: trăiește clipei de față. Și oameni fiind și slugile Domnului, firesc lucru este ca strălucirea Stăpânului înviat să eclipseze, cel puțin în treacăt, icoana celui Răstignit. Fără să le micșoreze însă dragostea, care primește, cu același simțământ docil al închinării, salutul păcii ieșit din gura celui sculat din morți, ori învățămintele cuvintelor stinse n sânge pe pedestalul Crucii izbăvitoare. Și fără să slăbeascătuși de puțin tăria indicației precise ce se desprinde din fiecare gest și cuvânt al Dumnezeuului-Om, ori în ce ipostază îl vom considera.

Vremile de: Răstignește-l, răstignește-l prin cari tocmai trece biserica noastră și slujitorii ei, ne smulge din nourii de smirnă și tămâie ce se înalță în cinstea Biruitorului morții și din acordul domol al troparelor de triumf ale învierii pentru a ne asvârli în atmosfera aspră de sângeroase casne ale Pătimirii. Crucii Domnului să ne închinăm și suflet din sufletul celui Răstignit să împrumutăm, pentruca asemenea lui pătimind acum, să vină și pentru noi și ai noștri vremi când să ne bucurăm pentru zilele în cari am văzut rele. Crepusculul și aurora, moartea și învierea pătimirea și proslăvirea sunt doar în legătură strânsă. Se cade să premeargă una ca să urmeze cealaltă.

* * *

Punct primit în mistica creștină: Acel sguđuitor „Mi-e sete!“, rostit în spasmurile agoniei de Mântuitorul lumii (Io. 19, 28), desvăluie una din cele mai mișcătoare tainițe ale inimii sale: setea nestinsă după suflete. Viața lui întreagă e o dovadă grăitoare în această privință. Căci ce alta a țintit prin întromenirea sa, prin instituirea sfintei biserici, prin rânduiala sfintelor taine, prin preoțimea Legii Noue, prin pilda sfinților aleși din toate straturile sociale și din toate vârstele, prin făgăduința raiului și perspectivele înfiorătoare ale iadului; ce alta a râvnit, cu fapta și vorba, decât să câștige cât mai multe suflete? Și ce alta dorește mai cu nesaț și acum?

Și când te gândești ce puțin își prețuiește omul sufletul său! De trup se îngrijește să fie hrănit zilnic. Hrana sufletului: rugăciunea, adâncirea adevărurilor sfinte, ascultarea cuvântului lui Dumnezeu le dă însă uitării. De răceală, de curenți vătămători, de molime, de boale se ferește. Primejduirea credinței, a nevinovăției, a moralului nu-l prea sinchisește. De se întâmplă să se îmbolnăvească: aleargă la medic, ține dieta prescrisă, se abține dela o seamă de plăceri, aduce jertfe, se supune la o-

perații dureroase, cheltuiește cu nemiluita. În schimb se bolnăvește cu sufletul, moare chiar pentru lumea harului, fără să cheme doftor; trec zile, săptămâni, luni, ani și el petrece, nepăsător, în statul păcatului de moarte. Mulți se gândesc din vreme la băi, excursii, distracții pentru recăștigarea forțelor pierdute. Dar câți se gândesc că le-ar fi inomis necesare niște zile de reculegere sufletească, de retragere în sine, de exerciții spirituale? Cu toții sunt îngrijați să-și măriască venitele, să-și lărgiască jitnițele aici pe pământ. Prea puțini poartă însă grijă să-și adune loruși comori în ceruri, deși îndemnul Scripturii le sunt cunoscute. Scena de pe Golgota se repetă: lumea aude, ca, acei Jidovi, dorința celui Răstignit, își vede însă de îndelnicirile sale pieritoare, fără să-și bată capul cu setea lui dogoritoare (Hugo Hurter S. I.). Priveliște cu atât mai jalnică, cu cât în masa gloatelor nepăsătoare se pierd și atâția din slujitorii Domnului.

Se pierd și păstorii. Cum n'ar pieri atunci oițele? Cum n'ar slăbi, nu s'ar descuraja și nu s'ar risipi turmele? Cele din apropierea Sionului și cele din diasporă? Acestea mai ales, în părăsirea lor și în mijlocul izbeliștelor la cari sunt expuse, zadarnic așteptând ajutorul cu dor dorit. Câte suflete n'am pierdut și nu vom pierde încă, dintre cei ce trecând „în Țară“ să-și câștige pâinea cea de toate zilele, în lipsă de preoți de legea lor, rup legăturile cu biserica ce i-a născut și i-a crescut pentru Hristos și adevărul său? Și cine va răspunde pentru pierirea acestora, dacă nu cei chemați să caute și oițele răslețite, cu jertfirea tihnei proprii, ba chiar și cu a vieții, dacă așa cer împrejurările?!

Decât că, vorba sf. Bernard: Patientius ferimus Christi jacturam quam nostram. Cotidianas expensas cotidiano recipocamus scrutinio, et continua Dominici gregis detrimenta nescimus. Adecă, pe românește: Ne împăcăm mai ușor cu paguba lui Hristos decât cu a noastră. Spesele ce facem noi zilnic avem de grijă să ni-le recăștigăm zilnic; de pierderile continue ale turmei Domnului însă nu prea ținem seamă. Marele răpitor de suflete din veacul XII cunoștea bine psihologia preoțească. Sbuciumările propriului suflet, cărma atâtor fii duhovnicești, luptele cu ereticii, apostolia-i fără seamă de rodnică îl inițiaseră indetul în tainele biruințelor și a înfrângerilor pe tărâmul spiritualității: setea după suflete, respective lipsa ei.

* * *

Lucrătorii în via Domnului să nu uite că vor fi spre căderea sau scularea multora, după cum își vor preface în sânge, ori ba, sugestia lui Iisus celui mistuit de setea mântuirii tuturor.

Pentru refacerea cămășii sfârticate a Domnului. Slavii uniți, cum e și firesc, țin cu tărie la căutarea și întărirea tuturor căilor de apropiere dintre ei și disidenți, cu gândul de a realiza cel puțin în lumea slavă dorința Mântuitorului privitor la turma unică de sub conducerea unui singur păstor. De aceea țin congrese, discută, se sfătuiesc cum ar fi să porceadă ca ideea catolică să se manifeste viu și atrăgător pe toată linia, întâiu în familie, cum s'ar zice, apoi și în vecini, la cei rătăciți.

Anul trecut s'a ținut un atare congres la Pinsk, în Polonia, mai multe zile de-a rândul. S'a conferențiat despre: Starea actuală a religiei ortodoxe în Polonia, Rusia și aiurea (Păr. Urban); Principalele diferențe de sistem ale moralei catolice și ortodoxe (păr. Swirski); Dreptul celibatului clerical în biserica răsăriteană (păr. Haluszczynski); Mijloacele de întrebuițat pentru reînvierea și propagarea cultului euharistic în ritul oriental (păr. Iszczak). La acest punct s'a precizat, între altele, necesitatea de a restaura, cu îngăduința Sfântului Părinte, o sărbătoare specială în cinstea sf. euharistiei, care de altfel exista odinioară în biserica Răsăritului. Și s'au mai tratat și alte teme actuale de misionarism catolic răsăritean.

Velehrudul Cehoslovaciei nu rămâne nici el mai prejos în ce privește preocupările unio-niste. S'au ținut și aci, precum se știe, cinci congrese cu răsunet în lumea mare. Si se va mai ținea unul nu peste mult. Preafer. Părinte a și trimis arhiepiscopului de Olmütz, păr. Precan, o scrisoare mai lungă în legătură cu el, anticipând binecuvântarea sa apostolică peste lucrările lui. Tema principală e dată deja: „Credința ca legătură indispensabilă a trupului mistic al Domnului Hristos“. Pe lângă această temă se vor grupa apoi celelalte ce, vor veni în desbatere.

Nu știm cine dintre ai noștri va lua parte la această strălucită adunare a celor ce se trudesă să refacă haina sfâșiată a Mântuitorului. Credem însă că nu va trece fără să dăm dovada că dorul Păstorului celui mare ne muncește și pe noi și ne zorește să facem ce putem pentru izbândirea lui cât mai neîntârziată.

Cuvinte Arhieresti

Din Indemnurile I. Preasfințitului Valeriu al Orășii.

I.

...In Sfânta Evangheliie cetim, că Mântuitorul multe din minunile sale le-a săvârșit în zi de Sâmbătă... Prin aceste vindecări săvârșite în zi de Sâmbătă a voit Mântuitorul să-i înfrunte pe farizeii cari susțineau, că în aceea zi de odihnă nu se cade a face nici un lucru, nici chiar bine aproapelui.

Cum s'au schimbat vremurile! Oarecând farizeii fărnici învățau, că în zi de Sâmbătă nici chiar faptele îndurării nu sunt iertate, iar azi unii creștini fără de nici o muștrare de conștiință necinstesc ziua Domnului; până când aceia se fereau. să facă și lucruri îngăduite, creștinii în ziua Domnului nu fac nici cele poruncite; în schimb însă nu se feresă de tot ce este oprit. Căci oare nu vedem noi cu ochii noștri cum pentru mulți dintre creștini toate zilele sunt la fel, toate le socotesc că ar fi ale lor și nici una a lui Dumnezeu...

Oare v'ați dat seamă ce binefacere mare face Dumnezeu cu omul prin oprirea lucrurilor așa numite servile în Dumineci și Sărbători? De o parte ne poruncește, ca trupului istovit să-i dăm odihna de care are trebuință ca să poată purta mai departe greul vieții. De altă parte din nou vrea să ne ridice la demnitatea noastră de om. In cursul săptămânii ochii noștri sunt îndreptați numai către pământ și cele pământeste, dară vine Dumnezeu să ne trezească, să ne strige, ca să ne aducem aminte, că este și cer și acelora, cari în cursul săptămânii a-leargă numai după ale trupului, vine și le strigă: „Adu-ți aminte că nu ai numai trup, ci ai și suflet, de care încă trebuie să porți grije și să-i jertfești cel puțin o zi din cele șapte“. Omul sub greutatea grijilor sale de toate zilele devine asemenea unei mașini care, odată pornită, dacă nu o oprești, tot merge înainte fără a-și da seamă de scopul său; dar vine Dumnezeu și prin porunca sa îi zice: „aduți aminte

să sfințești ziua Domnului“, face din el din nou om, care să-și dea seama de demnitatea sa de om, de menirea sa pe acest pământ, să-și dea seama de scopul sublim pentru care este zidit și să se ridice dela cele trecătoare la cele veșnice. — Vor fi însă unii, cari vor zice, că totuși este prea mult, ca Dumnezeu tot a șaptea zi să o ia pentru sine. Inșă nu își dau seama, că Dumnezeu și zilele sale ni-le dă nouă, ba face ca acele de fapt să fie numai ale noastre. Zilele de peste săptămână sunt ale câmpului, ale fabricii, ale biroului, ale meseriei sau profesiei, dară iată Dumnezeu ziua Lui și-o dă și ca să te ocupi numai de tine și de ce ai mai prețios, de sufletul tău.

Porunca a treia dumnezească ne oprește în zile de Dumineci și Sărbătoare dela lucrurile noastre de toate zilele și totuși câți sunt între creștini, cari orbiți de dorul nebun de a aduna cât de mult, nu se îndestulesc cu cele șase zile, date de Dumnezeu pentru a ne câștiga cele trebuincioase, ci fură și ziua Domnului și voiesc să se îmbogățească necinstind acea zi sfântă și uitând, că fără binecuvântarea Domnului toată truda lor zădarnică este. Să nu uitați că, precum ne spune Sf. Scriptura Dumnezeu nu numai că nu-i ajută, dar îi pedepsește pe cei, cari voiesc să se îmbogățească din lucrul de Duminecă. „Zilele mele păziți și de cele sfinte ale mele să vă temeți. voiu da vouă ploaie la vremea sa și pământul va da rodirile sale... Și de nu mă veți asculta voiu pune vouă cerul ca de fier și pământul vostru ca de aramă și va fi înzădar tăria voastră și pământul nu va da sămânță, zice Domnul Dumnezeu (Levit. 26, 2. 4. 18. 20).

Vor fi cari vor zice, că zilele sunt așa de grele, lipsurile atât de mari, încât nici Dumnezeu nu poate aștepta, că omul, care trăiește numai din munca mâinilor sale, tot a șaptea zi să o piardă. Dară aceștia uită, că greutatea, lipsurile, cari ne apasă, șomajul care bântuie lumea întreagă, sunt pedepsele lui Dumnezeu, pentru că oamenii nu mai vreau să

Foia „Unirii“

Din istoria patimilor

— Beutura celor osândiți la răstignire —
de prof. Dr. N. LUPU.

In Evangheliile patimilor citim, că Mântuitorului nostru Isus Hristos, înainte de a-l pironi pe lemnul crucii, i-s'a dat o beutura, pe care el gustându-o, n'a voit să bea.

Ce fel de beutura a fost aceea, cei doi evangheliști, Matei și Marcu, cari vorbesc despre ea, nu ne spun precis; ba încă s'ar părea chiar că nu zic unul ca altul, căci in textul grecesc, Matei (27, 34) zice: Și i-au dat lui să bea oțet amestecat cu fiere (*ἔδωκαν αὐτῷ πικρὸν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον*); pe când Marcu (15, 23), zice: Și i-au dat lui să bea vin smirnat (*καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πικρὸν ἐσμυρνισμένον οἶνον*).

După sf. Matei s'ar părea, că beutura aceea i s'ar fi dat chinutului Mântuitor pentru a-i mai înamulți chinurile, căci într'adevăr oțetul amestecat cu fiere, așa cum îl înțelegem noi, nu poate să fie la nici un caz o beutura ușurătoare sau plăcută; după sf. Marcu însă, beutura aceea ar fi fost o binefacere, căci un vin amestecat cu niște aroame, mirositoare, va fi fost la tot cazul o beutura răcoritoare, mai cu seamă după ce osânditul a fost biciuit la stâlp.

Mulți predicatori, pentru a prezenta patimile Domnului in colori cât mai sguduitoare,

zic că beutura aceea care s'a îmbeat Mântuitorului ar fi fost într'adevăr oțet și fiere, căci cuvintele grecești *ὄξος* și *χολῆς* pe lângă alte însemnări ce au, însemnează într'adevăr și oțet și fiere; iar latinii încă le-au tradus cu *acetum* și *fel*. Acea beutura, prin urmare, ar fi fost pregătită anume pentru a mări chinurile, osânditului, amărându-i gura și gâtul și producându-i dureri intestinale.

Bibliciștii însă și istoricii, bazându-se pe alt sens al acelorasi cuvinte grecești, susțin că beutura aceea ar fi fost binefăcătoare pentru osânditul la moarte prin răstignire, și că ar fi fost un vin tare, în care se amestecau niște sucuri de plante amăra și mirositoare, cari produceau în chinuit o toropeală, așa încât nu mai simțea durerile morții în toate grozăviile lor. Părerile acestea și le bazează pe Evangheliile, pe sensul cuvintelor înseși și pe tradiția și obiceiurile timpului.

I. Evangheliștii vorbind despre o altă adăpare a lui Isus pe cruce, atât Matei cât și Marcu zic că soldații i-au umplut o sponghe cu oțet, și cu o trestie i-au dus-o la gură: *καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τὸ ὄξος* zice Matei (27, 48); iar Marcu (15, 36) zice: *καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους* = și a umplut o sponghe cu oțet...

Ceeace în Evangheliile are numirea de *ὄξος* nu era oțet după cum îl înțelegem noi astăzi, ci era un vin ordinar, care de obicei se da soldaților, după cum spune Vegetius (De

re militari, IV, pag. 7 și urm.), un vin, de calitate inferioară, care în limba latină populară se numea *lora*, iar azi la poporul nostru pe unele locuri se numește *leur* sau *liur* (Vezi E. F. Leopold, Lexicon graeco-latinum, Lipsia 1852). Acea ce soldații au dus cu sponghe la gura Mântuitorului când de pe cruce a strigat, că 'i-e sete, a fost deci o beutura răcoritoare, și prin urmare fapta soldaților a fost o faptă bună, o faptă de milă.

2. Cuvântul grecesc *χολῆς* sau *χολή* însemnează fiere, mânie, amărăciune, ș. a. dar în același timp însemnează și o plantă cu sucul amar și adormitor, care în limba hebraică se zicea *שׁוֹלֵם* (roș) și care, după Gesenius, însemnează planta aceea care în limba latină se numește *papaver somniferum*, plantă producătoare de opium (Vezi, G. Fouard, Vita di N. S. Gesù Cristo, Torino 1920, Vol. II, pag. 31, nota 2 și Zurla, Regia Parnassi, Romae 1832). Oțetul și fierea deci despre cari vorbește Evanghelistul Matei, nu era altceva decât un vin amestecat cu un suc de plantă aromată și mirositoare, menit să producă în osândiți o toropeală sau un fel de amorțeală ca să nu mai simtă într'un mod atât de grozav violența durerii.

Părerile acestea o întărește și un text din *Midraš-Tanchuma*, 39, 3, unde se zice: „Dacă cineva era osândit ca să fie ucis cu pietrii, i-se da vin bun și tare ca să bea și să simtă chinurile bătăii cu pietrii. Așa făceau

știe de El și nu mai vreau să respecte nimic sfânt și dumnezeesc. Nu te îndestulești, că ai ce munci în șase zile, ci vrei să-ți și ziua Domnului, de aceea Dumnezeu îți arată, că ne-respectând voința Lui, nu vei avea ce munci nici în cele șase zile de muncă. Nu te mulțumești cu cât câștigi în șase zile, ci lăcomești și la ziua Domnului, de aceea îți arată Dumnezeu, că fără de binecuvântarea Lui nimic spor nu poți avea. Nu te mulțumești și nu-ți ești recunoscător lui Dumnezeu, că îți dă sănătate, să poți munci în cele șase zile, ci și ziua Domnului încerci a o lua dela Dânsul, de aceea Dumnezeu te va face să nu poți lucra nici în cele șase zile...

Gânduri de înviere în pastorala Preasfințitului Iuliu al Clujului.

II.

... Cei vii văd pe Domnul înviat din morți și sunt fericiți...

„Fericiți ceice ascultă cuvântul Domnului și-l păzesc pe el“. Este cuvântul Domnului care-i fericește. În afară de acest cuvânt nu este fericire, pentru că nu este lumină, nici viață, nici pace. Tot spun pace, pace, și nu este pace celor fărădelege. Suflete fără pace, familii fără pace, țări și popoare fără pace, pentru că s'au îndepărtat de Domnul și au lăpădat cuvântul Domnului, care este suflet și viață. O lume întreagă, neodihnită și înspăimântată, se clatină din temelii, pentru că a părăsit cuvintele Domnului, cari, dacă ceriul și pământul vor trece, ele nu vor trece.

Înțelepții lumii acesteia au socotit, că vor putea așeza alte temelii așezării neamurilor și țărilor și, că vor înlocui lumina lumii, care luminează pe tot omul ce intră în lume, cu opațul neputincios al copiilor răsfățați. Și s'au plinit cuvântul Domnului despre nebunul, care nu-i ascultă cuvintele și care și-a așezat casa pe nisip; și au venit ploile și au bătut vânturile și au izbit valurile și a fost căderea casei aceleia mare...

În ziua grea a mării încercări prin care trecem, prin care trece lumea întreagă, cei ce

îndrumă destinele lumii s'au aflat în afară de cuvântul mântuitor, s'au aflat fără suflet creștinesc și temător, de Dumnezeu și plinitor al poruncilor Lui, în afară de cuvântul Domnului, care-i suflet și viață.

Și acum ce-i folosește omului trufaș și răsvrătit împotriva lui Dumnezeu, dacă s'a socotit, că a dobândit lumea întreagă, pe care a socotit că minunat a așezat-o pe înțelepciunea veacului acestuia rău și păcătos, pe care a călăuzit-o până la marginea obștei prăbușiri cu opațul minții îngâmfate, lăpădând lumina lumii, care este Domnul, pe care, dacă o urmează cineva, nu umblă în întunec.

Ce folosește bogăția țărilor puternice ale lumii, cari sub povara bogățiilor se prăbușesc, când în aceleași țări mulțimi rătăcesc flămânde și goale, dacă și-au pierdut sufletul creștinesc, care este dragoste frățească întru Hristos. Isus Domnul nostru.

Înțelepciunea veacului acestuia, pe care au întemeiat-o acești luminați, este nebunie la Dumnezeu, pe care L-au părăsit, și nisip este temelie, pe care au așezat-o la întreaga lor lucrare pentru nefericirea popoarelor. Pentru aceea, prăbușirea alcătuirii lor este mare, foarte. Pare că înseși încheieturile lumii troznesc din pricina sufletului pierdut...

Ne chiamă Domnul la nouă viață. „Cer nou și pământ nou așteptăm, întru care locuiește dreptatea“. Dreptatea Domnului, care este iubire. Care egalează toate și statornicește adevărata frățietate și libertate. Frățietatea întru Hristos a fiilor lui Dumnezeu, cari dintru El s'au născut, și libertatea sufletului, luminat de dragostea divină. Libertatea și frățietatea, care stăpânește întru împărăția lui Dumnezeu pogorită pe pământ. Legea supremă a împărăției lui Dumnezeu, dragostea, care cuprinde toată legea și prorocii, s'o așezăm de temelie a vieții noastre, a familiilor și a neamului întreg. Cuvântul Domnului, care este suflet și viață, să fie izvorul de nou suflet și viață nouă pentru toți și întru toate și atunci pot să vină ploile, să bată vânturile, să izbească furioase toate valurile întunericului și alcătuirea noastră va sta, pentru că va fi așezată pe piatră...

Minunea învierii în scrisoarea Preasfințitului Alexandru al Lugojului.

III.

„Ce spectacol radios de lumină ni-se înfățișează ochilor fascinați și uimiți! În sufletul apostolilor se operează o schimbare subită și radicală. Ei, cari fuseseră bine de curând deconcertați și zdrobiți prin evenimentele înfricoșate recente, devin dintr'odată cutezători și neînfricați. Pe acest Isus lepădat de șefii spiritali ai națiunii, osândit din partea puterii romane, legat din partea soldaților, acoperit de ocară din partea plebei, răstignit ca un infam pe lemnul Crucii, iată ei îl proclamă sus și tare cu curaj și cu energie drept Mesia, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii. Ei îl vestesc nu numai în Galilea, ci și în Iudea, în capitala Iudeii, în sfânta Cetate a Ierusalimului, în fața chiar a fariseilor haini și dușmănoși. Și cuvântul lor este ascultat, mărturia lor e luată în socotință. Ei reușesc să grupeze în jurul lor o mulțime de jidovi, cărora le transmit credința în Isus cel răstignit și dragostea față de Dânsul. Ei debordează chiar granițele Palestinei și inundă imperiul roman până la Roma și mai departe, lăfând și propagând ideea creștină, inaugurând astfel faptul minunat al cuceririi lumii prin Evanghelie, fapt, ce se identifică în definitiv cu însași istoria civilizației moderne.

Iată două contraste! Umbră și lumină, soare și întunec. Iată două atitudini diametral opuse ale micii cete apostolice. Nu se poate să nu ne isbească acest contrast, acestea două lumi de suflete atât de opuse unele altora!

De unde vine această schimbare, acest reviriment desăvârșit al sufletelor?...

Un singur fapt, o singură întâmplare extraordinară hotărăște această transformare sau metamorfoză minunată: *Învieria lui Isus Hristos!* Fără această înviere, drama sângeroasă a Calvarului n'ar fi însemnat numai ultimul termen al vieții lui Hristos, ci ar fi însemnat și ultimul cuvânt al misiunii sau operii sale. Învieria lui Hristos este unica și singura explicare rezonabilă a nașterii Bisericii, întruparea vie a operii lui Isus Hristos. Nu există un al doilea fapt asemenea acestuia în întreaga istoria lumii, nu

toți aceia cari prin sinedriu erau osândiți la moarte. — Și tot așa zice și Bamidbar-Rabba, 10, foaia 206, 4): „Pe toți osândiții la moarte de către sinedriu, îi adăpau cu vin tare, ca să li se tulbure judecata (ut diriperetur intellectus eius) și pentru a se întări ce se zice (In Pilde 31, 6): — Dați beutură bețivă celui ce merge la moarte, ca să bea și să-și uite nenorocirea“. (Vezi Fouard, op. și loc. cit. nota 3).

3. Beutura aceasta pentru Mântuitorul, probabil, a fost pregătită de către femeile ucenițe. L. Cl. Fillion (în cartea sa, Notre Seigneur Jésus Christ, Paris 1917, pag. 426) ne spune că Romanii tolerară obiceiul jidovesc de a da osândiților la moarte, înainte de începutul chinurilor, o cupă plină cu vin tare amestecat cu miresme; iar I. N. Sepp (Jésus Christ, Sa vie et Sa Doctrine, Paris 1866, vol. II, p. 347) după „Mișna“ ne spune, că în Ierusalim era chiar o societate a femeilor nobile, cari pregăteau această beutură pentru aceia cari erau osândiți la moarte. Era aceasta o societate pioasă, care din milă față de acei nenorociți de cari societatea civilă oficioasă nu mai avea nici o milă, procurau din averea lor proprie aceea beutură, ca să amorțească durerile osândiților. Cu Mântuitorul știm că până la locul de supliciu a mers o ceată de femei plângând, pe cari el le numi „fice“ ale Ierusalimului. Va să zică nu erau ucenițele sale din Galileia, ci probabil că erau — cel puțin unele dintre ele — membre ale acelei societăți și ucenițe de ale sale din

Ierusalim, unde știm că avea pe Maria mama lui Ioan Marcu (Evanghelistul de mai târziu) și poate și pe altele, al căror nume nu ne este cunoscut.

Evanghelistul Matei a scris Evanghelia sa în limba aramaică sau jidovească a timpului, iar traducătorul, din cuvintele atât de asemănătoare מֵת = oțet și מֵי = vin, a luat pe cel dintâi.

Mântuitorul a gustat beutura, dar văzând ce e, n'a voit să bea, pentru că el, care de bună voie a venit în lume ca să sufere pentru mântuirea și răscumpărarea neamului omenesc, a voit să fie cu simțurile treze până la ultimul respir, și a voit să bea paharul suferințelor și al durerii până la fund, pentru a satisface dreptății dumnezeiești vătămate de păcatele lumii.

Paștile lui Georgică

de păr. Sabîn G. Truția.

Din cuvântul „Vacanță“ scris pe tablă, cu litere mari și împănate, de către elevii meșteri în arta desenului, nu mai rămăsese decât semnul exclamării. Băleșii erau veseli și fericiți. Sosise în sfârșit vremea când puteau să pună cartea de-oparte și să plece spre casa părintească pe timp de două săptămâni.

Georgică Maxim, elev în clasa întâi liceală, deși era bun desenator, nu se îmbulzise la tablă; modestia și blândeța lui nu-l îngă-

duia așa ceva. În schimb, dacă cineva i-ar fi inspectat cărțile, ar fi putut constata că filele în cari se găsea loc liber de tipar, erau completate prin cuvintele: Vacanță! Acanță! Canță! etc., desenate frumos și așezate în ordine simetrică.

Cu o săptămână înainte de ziua când aveau să primească vacanța, colegilor lui Georgică — cari locuiau în internat — începură să le sosească mereu „bani de călătorie“; iar când pe tabla din clasă apărură cuvântul „țâ!“ care, deși în literatura română nu există, sau dacă totuși există, nu înseamnă nimic mai mult decât: două litere și un semn de exclamare, băleșii — pentru cari aceste două litere însemnau mai mult decât comorile lui Croezus — începură să-și adune calabălăcul indispensabil pentru vacanță.

Georgică își făcu și el „pachetul“, căci era sigur că-i vor sosi și lui banii de „călătorie“. Își aducea doar foarte bine aminte: când a fost pe vacanța de Crăciun acasă, tatăl său îi spusese: poartă-te bine dragul tatii și învață, căci dacă vei fi bun, vei veni și de Paști acasă.

Și s'a executat întocmai. Prin sârghița lui ajunsese unul dintre cei mai buni elevi. Și abia aștepta să sosească acasă, în sătulețul de munte, pentru că să le arate părinților săi certificatul de clasificare. Cu toate acestea însă, și deși pe tablă nu mai rămăsese decât semnul exclamării, banii lui de călătorie nu mai sosiau.

există o schimbare atât de radicală a oamenilor printr'un fapt similar. De aceea pentru mine, ca pentru orice alt om cu judecata sănătoasă de altfel, și numai această minunată schimbare la față a apostolilor într'un interval de timp atât de scurt și împotriva tuturor împrejurărilor vitrege de pe atunci, este o mărturie și o dovadă nerăsturnată a Învierii lui Isus Hristos: sigilul dumnezeirii credinții și religiei noastre sfinte creștinești.

(Tocmai de aceea): Să lăsăm să pătrundă în toate colțurile sufletului nostru cântarea de biruință a învierii lui Isus Hristos: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și nouă, celor din morminte viață dăruindu-ne“. Acest Hristos, care a înviat, El cel întâiu-născut între frați, ne va învia și pe noi în ziua cea de apoi, răpindu-ne în aer, ca pururea cu Dânsul să fim. Dar ne va învia în restimpul vieții noastre pământești și din moartea sufletească, sdrobind El, prin moartea trupului și moartea păcatului și domnia Satanei: stăpânul lumii acesteia.

Să ne pregătim deci pentru acea înviere prin dragoste de Dumnezeu, prin dragostea aproapei, prin urmarea Evangheliei, prin despărțire de lumea aceasta, a cărei icoană trece așa de repede, și prin așteptarea și dorirea veacului ce va să fie“.

Problemele vremii în pastorala Preasfințitului Alexandru al Maramureșului.

IV.

...Increderea de viață și bucuria pe care ni-o îmbie și la care ne chiamă sf. Paști, nu este bucuria pentru ceva vremelnic al lumii. Și nu este mai ales azi, când necazurile și greutățile vieții, în loc să scadă și să se ușureze, au ajuns și continuă a se face, par'că din zi în zi, tot mai multe și mai apăsătoare.

Abia ieșiți dintr'o iarnă nespuse de grea, în care mila creștinilor adevărați n'a ajuns să poată îmbia tuturor haina și pâinea de lipsă, a trebuit să îndurăm potopul de ape adus de zăpezile topite în grabă, cari au năvălit peste casele și averile noastre, amenințând să spele, în atâtea părți, până și cenușa din vatră. Re-

vărsate peste livezi și ogoare, aceste ape, înfrățite cu atâtea alte rele cari ne apasă, au pus între noi, pentru multă vreme, pecetea necazului, a neajunsului și a suferințelor.

Nu în această parte a vieții vom găsi, deci, bucuria la care ne chiamă astăzi biserica. Bunurile, pe cari ni-le înfățișează taina sf. Paști, sunt de altă natură. Ele privesc lumea sufletului, o lume ridicată peste necazurile și suferințele vieții trupesti și materiale, lumea binelui și a virtuții, lumea depărtării de păcat și a alipirii de Dumnezeu, lumea darului și a încrederii depline în puterea Celuice ne-a ușurat de povara păcatelor și care, prin învierea sa din morți, ne-a deschis tuturor căările împărăției lui Dumnezeu, care știe să mângăie în toate împrejurările vieții și se pricepe să scoată chiar și din cele mai mari dureri și necazuri, bucurii senine și întăritoare. Venită după tot ce s'a petrecut în Vinerea mare, mărirea negrăită a Celui înviat din morți, a Celui îmbrăcat în lumină și strălucire cerească, a Celuice nu mai poate fi răstignit și omorât, mângăie nespuse pe scumpa lui Mamă, curăță și întărește credința sfinților Apostoli și indeosebi alui Petru, răsplătește dragostea femeilor purtătoare de mir și ne dă tuturor conștiința încrederii în puterea cuvintelor lui: „Îndrăzniți, eu am biruit lumea!“ (Io. 16, 33)...

Acest gând, care a înscris atâtea pagini de aur în istoria bisericii, și care nici când nu poate fi mai treaz în sufletele tuturor decât tocmai la Paști, să ne dea, Venerați Frați și lubiți Fii, și nouă tăria de a sta cu fruntea ridicată în fața necazurilor și a prigoanelor, pe cari mâna Domnului le va îngădui peste noi. În afară de cele pomenite mai sus, cunoaștem de aproape și necazul aducător de multe griji și poate chiar lacrimi al plăților preoțești în restanță de peste un jumătate de an, și dacă ostenelele noastre pentru a le câștiga n'au dus până acum la rezultatul dorit, ne simțim datori să îndemnăm, în schimb, pe toți credincioșii cu dare de mână și cari pot să o facă, să nu se subtragă dela contribuțiile obișnuite pentru preoți, cari n'au fost șterse nicăiri și niciodată, și cari, poate să vină iar vremea, ca singure să asigure slujba preoțească pe satele noastre.

Dar peste acestea, avem noi și necazuri mai mari. Este vrășmășia, cu totul neînțeleasă pe care ni-o poartă biserica neunită cu Roma sf. Petru, biserică numită azi ortodoxă. Văzând că sforțările mari, pe cari le-a depus timp de peste zece ani, pentru a ne strica parohiile și a ne răpi biserici și suflete, n'au fost încununate de izbânda dorită nici chiar acolo unde — ca în Maramureșul nostru scump — au lucrat și mai lucrează și azi, pe căi și mijloace cu totul în afară de lege, au născocit, acum de curând, arma infometării preoților bisericii noastre. La stăruințele bisericii ortodoxe, al cărei cuvânt a impresionat, se pare, pe ceice sunt azi la putere, bugetul din acest an a tăiat plata preoților bisericii noastre până la aproape o treime din cât a fost mai înainte și cât s'a lăsat preoților ortodocși, ajungând astfel preoții noștri la plăți cu adevărat de batjocură, mai mici decât cele ale preoților cultelor minoritare, și cu cari nu se egaleză decât cele ale oamenilor de serviciu de prin slujbele statului...

În fața atâtor prigoane, cărora se pot adauge, fără greutate, și altele mai mărunte, să privim totuși, cu încredere desăvârșită spre Cel sculat azi din mormânt, și care în stare este să ne ajute și nouă. Altarele Lui le-am căutat totdeauna și aceste altare, pe cari suntem hotărâți a nu le ceda, cu nici un preț, în grija năimiților, vor fi și pe viitor puterea și tăria bisericii noastre...

Bucurii curate. Ori cât ar fi vremile de rele și necazurile de multe, biserica Domnului nu încetă de a fi un rezervoriu nesecat de înviorătoare și curățitoare bucurii. În această privință nu are seamăn. Trecutul și prezentul e mărturie.

Biserica noastră ține să înmulțiască și ea, din partea sa, bucuriile curate ale fiilor săi. Sărbătorile sunt prilejuri indeosebi binevenite pentru aceasta, mai cu seamă când se nimeresc două una după alta. Atunci e timpul sămănatului din belșug în ogorul sufletelor. Timp bine folosit de Reuniunile de misiuni. Cum am mai remarcat de altfel. Și cum remarcăm și de astădată, încreștând *misiunile populare* ținute în zilele de 22—24 Aprilie c.

Reîntors la internat, Georgică alergă la portar și întrebă dacă i-a sosit ceva poștă.

— Nu știu, dșorule, răspuse portarul cu blândețe. — Poșta care a sosit azi, am predat-o tocmai acum d-lui pedagog Iliescu.

Georgică începu iarăși să alege, urcând câte trei scări de-odată, când auzi la spate glasul pedagogului: Stai, Georgică, am să-ți dau o scrisoare. Bucuria lui Desfăcu plicul cu degetele, tremurătoare de emoție și începu să citească... Păli. Scrisoarea era limpede: Nu va putea să plece acasă, fiindcă tatăl său nu avea de unde să-i trimită bani de „călătorie“.

Mama lui e bolnavă, iar Lilica nu are ghetete...

Impături scrisoarea încet și, așezând-o în buzunar, trecu înainte cu pași de somnambul. Gălăgia și râsetul colegilor și celorlalți elevi, cari fredonau arii vesele, dorindu-și „sărbători fericite“, nu puteau să-l smulgă din visurile lui.

Sosit în dreptul dulapului în care își păstra rufăria și alte obiecte, îl deschise și privi îndelung spre „pachetul“ destinat pentru vacanță; privia furat de gânduri: Ce frumos e la Paști... În seara de Joi mari, la „trastle“, copiii cântă din tulpice făcute din scoarță de brad... iar tatăl său citește în biserică cele douăsprezece evanghelii. După fiecare evanghelie se trag clopotele... și ce frumos cântă clopotele... În seara de Vineri, slujba „prohodului“ și înconjurarea bisericii de trei ori...

Sătenii sunt îmbrăcați în haine de sărbătoare și fiecare poartă în mână câte-o făclie sau luminică de ceară... Duminecă, în zori, tatăl său se reîntoarce dela slujba învierii și spune voios „Hristos a înviat!“ iar mama lui răspunde, cu ochii umezi de lacrimile bucuriei: „Adevărat a înviat!“ El și sorioarele lui, treziți din somn în dangătul prelung și dulos al clopotelor, se așază în genunchi și spun „Tatăl nostru“...

— Ce-i, Georgică, tu nu pleci acasă?

Georgică tresare, privind uluit în jur.

— Nu plec, d-le director, fiindcă... tata nu are bani. Mama e bolnavă, iar Lilica... Dar nu poate continua, căci nodul care i-se pune în gât îl înăbușe.

Directorul internatului se depărtează nemulțumit, căci... del' elevii cari nu pleacă acasă îi încurcă combinațiile bugetare.

Georgică nu cunoaște gândurile și „combinațiile“ directorului. El e copil mic și nu știe decât să viseze... Ce frumos e la Paști... ouă roșii, flori, joc cu mingea în curtea bisericii și cântec de clopote...

— Tu nu pleci acasă, Georgică?

— Nu plec, dle Filipanu, fiindcă... tata nu are bani. Mama e greu bolnavă, iar Lilica... Și nodul năbușitor iar i-se pune în gât.

Rămase o vreme nehotărât, apoi își ridică privirea împalengenită spre cel mai bun elev din clasa a șaptea și întrebă domol: Nici dvstră nu plecați?

— Nu, Georgică, spuse Filipanu, mân-

gând ușor buclele castanii ale micului elev, căci eu nu am unde să plec. Sunt orfan. N'am nici tată, nici mamă și nici măcar frați sau surori. Pentru mine e mai bine aici. Dar nu fi supărat, căci vom petrece Paștile împreună. Vom juca „domino“, vom face plimbări pe câmp, vom aduna flori în timpul liber de după slujbă.

— Nu-mi pare rău că rămân aici, șopti Georgică, posomorît, dar, vedeți, sunt năcăjit, fiindcă... așa mi-e de greu, nu știu cum... Și, apăsându-și bărbia în piept, Georgică privi cu ochii în lacrimi spre „pachetul“ destinat pentru vacanță și devenit de-acum de prisos.

Apostolatul mărilor. Catolicii englezi s'au îngrijit mai de mult de pastorația specială a matrozilor și a personalului de pe vapoare. Pilda bună a fost urmată de Franța și Germania. Acum face la fel și Italia. Grație stăruințelor unui preot englez, în Februarie c. s'a constituit în Genua așa zisa „Opera del' Apostolato de la Mare“, care a fost afiliată „Societății Sf. Vincențiu de Paula“. Scopul ei este să ușureze marinarilor împlinirea datorințelor lor religioase și să-i adune în mănunchiuri solidare, conștiente. — Lozinca implacabilă a vremii este: organizare și iarăși organizare! Pe bresle, ocupații, sex și vârstă. Altfel pierdem războiul cu vrășmășia credinței.

Și anume, au avut parte de bogata primire sufletească a misiunilor parohiale Șopteriu, (distr. Teaca), Agârbiciu, (distr. Mediaș) și Noul Român (vicar. Făgăraș). Cu roade bogate pretutindenea. Așa că păr. misionari prof. Dr. Vasile Aftenie (la Șopteriu) prof. Dumitru Neda (la Agârbiciu) și secr. mitrop. Dr. Ioan Crîstea (la Noul Român), precum și preoții locali (Emil Stanislav, I. Stupinean și Ticaciu), dinpreună cu preoții ajutători la mărturisiri (T. Hossu, Chifor, Ciacian, Aldea, Noaghiu, Negrea, Vasu, Comșa) pot fi încântați de roadele ostenelelor depuse în acele zile (la Șopteriu s'au mărturisit peste 600 de inși, la Agârbiciu 98% a credincioșilor; așisderea foarte mulți și la Noul Român).

Ce pagubă că nu s'au putut împărtași de același har special al misiunilor și alte parohii dornice de așa ceva! Bun e însă Domnul și cu drag de suflete slugile lui și ceea ce nu s'a putut acum, se va face cu cel dintâiu prilej binevenit!

Nepot care ispășește vina bunicului.

Renan, seminaristul apostat, scriitorul unei infame „Vieți a lui Isus“, prorocul mincinos ce cobia pierirea bisericii lui Hristos, și-a măritat o fată după un grec ortodox bogat, Psihari. Primul născut din această căsătorie a fost botezat la ortodocși, i-s'a dat numele bunicului său: Ernest, și a fost crescut în spiritul ostil credinței al acestuia. Deja ca student îmbrățișează ideile socialiste.

Lectura Evangheliei și a Urmării lui Hristos îl impresionează însă profund. Părăsește tabăra socialistă. Merge, ca ofițer, în Africa de Nord. Criza religioasă izbucnește violent în sufletul-i tânăr. În orele de răgaz studiază, meditează, se roagă. Scrie: „Simțesc că după ultimele lumini ale acestui orizont adastă sufletele apostolilor, fecioarelor, și mucenicilor; cetele mărturisitorilor. Toți mă silesc și mă ridică spre o regiune morală mai înaltă decât aceea în care trăiesc eu astăzi. În această seară doresc din toată inima curățenia lor, smerenia lor, caritatea lor, înțelepciunea lor, știința lor și pietatea lor“. — Grația acționează. Nepotul lui Renan se supune.

În 4 Febr. 1909 Ernest Psihari făcea mărturisirea credinței catolice în fața păr. dominican De Clerissac, povătuitorul său. După care act s'a mărturisit și cuminecat pentru primadată în viața sa. Inviase întru Domnul. Harul învinsese. La lumina acestui har vedea răul făcut de bunicul său și-l detesta. „Când văd creștinismul, care a transformat lumea, — notează dânsul, — care a dat o astfel de morală, care a produs martiri fără număr, fecioare și sfinți, și când văd, de altă parte, ipotezele doctrinelor adverse, îmi pare ca și când cineva ar arunca un pumn de nisip împotriva unui munte“. Cum făcuse și bunicul său.

Pentru a ispăși barem în parte răul pricinuit de acesta, Psihari se hotărăște să se facă dominican după încheierea stagiului militar. Și până atunci însă își pusese în gând să ducă viață de călugăr, cel puțin în ce privește lumea gândurilor, a simțimentelor, și a serioșității conduitei. Spre acest scop se cumineca des. În decursul unor manevre, după un marș forțat de 24 km. pe la amiazi, de sine înțeles că pe nemăncate și nebeute, a fost văzut intrând într-o biserică să se cuminece.

Gândul călugăriei nu și l'a putut realiza. Armă dușmană i-a stins zilele în 22 August 1914, sub faldurile drapelului național, în vreme ce-și apăra patria. S'a dovedit și aci că gândurile omului nu sunt gândurile Domnului. Lăudat fie numele lui pentru toatel (atr.).

Cuvântul Regelui

Calvarul bisericii noastre — Uneltiri ortodoxe și guvern neputincios — Apel la dreptatea Regelui

(=). Nu i-a fost dat preotului unit din Ardeal să aibă bucurie deplină de ziua Invierii. Calvarul lui încă nu s'a sfârșit și dreptatea lui, ținută pe cruce de mâinile „fraților“, încă nu a biruit.

Se împlinește azi-măine anul de când s'a săvârșit marea neleguire. În fața urgiei ortodoxe, Pilații guvernului și-au înăbușit sentimentul dreptății. Pentru că și-a iubit neamul prea mult, pentru că a apărut cu prețul vieții sale comoara sufletului românesc în vremuri de urgie, preotul unit din Ardeal a fost osândit la chinurile foamei și mizeriei, și pentru că a apărut mândria națională în fața străinilor cutropitori, România a ținut să-l rușineze în fața tuturor, așezându-l în urma sașilor și ungarilor, mult mai jos decât cel din urmă dintre ușierii și măturătorii birourilor din ministere.

Am suferit această neleguire fără margini și fără justificare cu aceeași demnitate, cu care am înfundat pe aceeași demnitate, un-gurești. Am întins răbdarea până la ultima limită, în nădejdea sigură, că dreptatea noastră va birui. Era doar atât de limpede, încât și orbii o pot vedea. Este așa de categorică porunca Constituției țării și a legilor, încât nu ne-am putut închipui că se va găsi guvern, care să le calce, fără scrupul și fără teamă, consecvent și permanent. Era doar atât de abominabilă neleguirea, încât guvernul însuși a mărturisit oficial, în fața țării, de pe banca ministerială, că ni-s'a făcut nedreptate în buget, dar guvernul se simte dator s'o îndrepte și făgăduiește solemn să pună la dispoziția bisericii unite sumele necesare în acest scop.

Aveam deci temeluri puternice să nădăduim îndreptarea. Și dacă ea a întârziat mai mult decât ar fi fost îngăduit, ne-am zis: sunt vremuri de răutate excepțională, să fim deci îngăduitori; la timpul său, guvernul va face dreptatea făgăduită. Dacă nu mai curând, cel puțin în Aprilie, când i-se deschid în buget creditele extraordinare.

Ei bine, ne-am înșelat. Toate așteptările, stăruințele, lămuririle noastre pașnice s'au dovedit fără folos. Am ajuns cu ele doar atât, că s'au adus și în consiliul de miniștri hotărâri potrivite angajamentelor publice luate de guvern. Când a fost însă la executarea lor, ele au fost date pe mâna și la discreția acelorași frați ortodocși, cari au uneltit împotriva. Reprezentantul ortodoxiei s'a dovedit mai tare decât legile și decât hotărârile consiliului de miniștri. Cu voia dlui primministru N. Iorga? Nu putem crede. Nu este capabil de așa neleguire și răutate. Peste voia lui? Nu știm. Constatăm însă faptul brutal: un anumit Crăciunescu își bate joc de toate hotărârile guvernului.

Prin aceasta este dovedit un lucru: guvernul nostru ori ne umilește intenționat și aduce hotărâri numai de formă, cu gândul de-a nu le împlini; ori este neputincios în fața intrigilor pravoslaviei dominante. Ori cum ar fi, dela el numai putem aștepta îndreptarea.

Mai avem însă încă o nădejde, ultima înaintea de-a epuiza căile păcii: *Cuvântul Regelui*. Atunci când s'a fiert în cazanul satanei fărădelegea, M. Sa Regele a rămas sâmbet de atâta răutate. A spus limpede, că se pregătește o „nedreptate strigătoare“. Și guvernul a promis repararea. Când i-s'a cerut dlui Argetoianu să treacă în buget sumele promise, a replicat: „Aveți girul Regelui, ce mai vreți?“

Și noi am rămas mulțumiți. Cuvântul Regelui este sacru. Cel dintâi dator să-l respecte și să-l ducă la împlinire este tocmai guvernul M. Sale. Nu se poate nici închipui să rămână în fruntea țării un guvern, care să-și bată joc de cuvântul și gândul Regelui.

De aceea, împotriva tuturor decepțiilor și nădejzilor înșelate de până acum, noi tot mai sperăm. Dacă țara nu mai are un guvern respectuos pentru legi și ținător al angajamentelor luate; dacă nu mai avem un minister al tuturor cultelor, ci o simplă expozitură a bisericii ortodoxe care dispune peste consiliul de miniștri; dacă nu-i lege și dreptate la cei puternici, noi tot mai nădăduim. Impotriva tuturor, noi apelăm la dreptatea Regelui!

Dacă și acest apel va răsună în pustiu, dacă cei răi vor zădărnici și cuvântul Regelui țării, vom deschide lupta pentru dreptate. Pe răspunderea celor vinovați! — Credem nestrămutat că dreptatea noastră va birui. Invierea Domnului ne este cheazășie!

Indărăpt la ogor! Văicăreala de bradip nu mântuie de mizerie. Trebuie pusă mâna pe plug și — la brazdă! Fără multă ceremonie. Și fără codire. Altfel mergem din rău în mai rău. Domnia e soră bună cu sărăcia și fala goală cu traista ușoară... „Boierești“ — flămânzești. Acesta-i cântecul zilei.

Englezii, oameni practici, au înțeles glasul vremii. O seamă dintre cei amenințați de spectrul foametei au prins sugestiile asociației agrare „South of England Catholic Land“, au format o grupă bine ordonată și s'au deplasat în Buckinghamshire, pe o moșie de cam 140 hectare, luată în arendă pe 14 ani de numita societate pe acții. În fruntea acestei grupe de coloniști stă jurnalistul Bryan Keating din Londra. Tot din capitala imperiului sunt și tovarășii săi de nouă viață câmpenească-țărănească, diriguți, în ce privește latura pur agricolă, de-un specialist într'ale economiei, singurul care-i plătit de organizație. Incolo, deocamdată, lucrează toți pentru unul și unul pentru toți. Mai târziu își vor împărți după cuviință și dreptate, câștigul.

Mișcarea e dintre cele mai serioase. A pornit dela catolici și are binecuvântarea cardinalului Bourne din Westminster și a arhiepiscopului Goodier. Sigur că va avea mulțime de aderenți. Până atunci grupa de pe ferma Chiltern Hills s'a apucat să se aranjeze. Și-au pus în ordine casa enormă ce le stă la dispoziție și au început deja lucrările de gospodari serioși. Oamenii cu dare de mână și instituții însemnate se îngrijesc de uneltele și animalele de muncă ce lipsesc acestor pioneri ai unei noi concepții de viață și a unei lumi noi.

Intr'aceea nu-și uită nici de suflet. După cum reiese dintr'o convorbire a lui Keating cu un redactor al lui „Catholic Times“ din Londra, întregă familia de coloniști merge în fiecare Duminecă și sârbătoare, cale de trei leghe, s'asculte sf. liturghie. În scurt speră că o să capete și un preot anume pentru ei. Din acest motiv cea dintâiu lucrare ce urmează să facă va fi zidirea unei capele potrivite lipsurilor spirituale ale cetei acesteia ce a părăsit orașele, fabricile și viața de birou, pentru a-și asigura o viață cinstită din munca ogoarelor și belșugul fânațelor, pometurilor și pășunilor.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

Mai aproape de noi...

— Cuvinte pe marginea unei probleme —

de Gh. I. Biriș

Probleme vechi, răspunsuri vechi, născute din aceeași învechită căutare... Le îmbrățișăm, descoperindu-le noi laturi luminoase; le părăsim, coplesiti de umbra lor.

Din șirul acestora desprind problema: *ce citește tinerimea?*... În nrul din 27 Febr. a. c. al „Unirii” dl prof. N. Comșa pune această întrebare și din constatarea rezultatului negativ, cercă să găsiască o soluție.

Veche problema, ea a fost debătută în anii trecuți sub aspectul: *problema cărții*, și răspunsurile au fost diferite, după mințile cari le formulau și interesele cari le serveau. Ciraci ai dorinței de mai bine, scriitorii ca și editorii, glasuri din publicul cetitor ca și slujitori ai educației și culturii generale, căutau o ieșire. Dar lucrurile au rămas neschimbate și cine știe dacă se vor schimba.

Dl Comșa, pornind de la faptul că tinerimea de azi, în general, nu citește deloc, se preocupă de latura morală și pedagogică a chestiunii: elevii citesc cărți rele, fiind tipărite ieftin și atingând probleme cari frământă imaginația lor săltăreață. Scriitorii de duzină speculează gustul avid de senzational al tineretului și, nepreocupați de moralitate sau educație, cu atât mai puțin de artă, aruncă fire de praf în ochii puri și fragezi de lumină...

Iar ca soluție: Ministerul instrucțiunii să întemeieze o *editură* ieftină, care să caute cartea bună și „prin ieftinătatea și garanța morală” să o facă accesibilă marelui public și în special elevilor...

Nimic de zis împotriva. Dar e același glas ce răsună în pustiu, fără ecou, fără urmă, zadarnic.

Și, știind aceasta, cunoscând și criza materială care înlătură, cel puțin pentru moment, problema, să căutăm o rezolvare locală a ei, mai folositoare, mai posibilă.

În afară de tipurile de cetitori, cari se repartizează după temperament și după cărțile favorite — după cum arată Emil Faguet în „L'art de lire” — tineretul școlar citește puțin și pe neales. E o constatare de multe ori verificată.

La început — și pentru mulți începutul e spre terminarea liceului și durează toată viața — cartea nu e atrăgătoare. Frumuseța ei rămâne închisă și senzațiile se înșirue fugare dintr-o dramatizare superficială. Ne cercând să sfărmi tiparele frazei ca acțiunea să se desfășoare în linii mari în luminositatea sufletului tău și cuvântul să trezească freamătul cu amplu răsunet, cartea devine magazin de fraze și rânduri pe alb, pe lângă care treci nepăsător sau chiar disprețuitor. Desigur că în acest caz trivialul cotidianului desvăluit pe file cu deseme obscure, sub care îți parafezi iscălitură, devine ispită răscolitoare de patimi.

Însă între mreșile fantasticului aventuros și înclăștarea realismului murdar sufletul atârână ca de un fir subțire de ață albă de cupola artei adevărate, în templul cu multă și pură lumină. În răsfrângerea ei în candelabru cu prisme îngemănate realitatea își pierde fizionomia pământeană, iar exaltarea tinde spre sublimare, spre puritatea pierdută a omului.

Și îndreptar sigur spre aceasta trebuie să fie profesorul. Încercat îndemn, cuvântul lui trebuie să cadă la timp, plin de emoția sincerității, ca'n ritmul mulcom al unei spovedanii...

Și elevul își va întoarce fața de la sentimentalismul ieftin spre artă cu nenumărate talne și nebănuite comori, din cucerirea cărora sufletul renaște. Nu gânduri strănse în firide de

Inviere

*A înviat Hristos Mântuitorul;
Mormântul n'a putut să țină Viața...
Triumful ni-l vestește dimineața
Și zorile, și Ingerii, și corul.*

*Scrâșnind Minciuna zace demascată,
Zbătându-se în spasmi furibunde
Și cu rușine fața își ascunde;
Iar „Adevărul” lumii se arată.*

*A înviat sfielnica natură
Cu flori și ciripit de rândunele,
Cu fluturași pe câmp și pe vălcele
Și cu nădejdi în proaspăta arătură.*

*Priveagul dor în plepturi se desghiață
Și par'ed-l simți treptat cum se aprinde
Și'n tot mai multe inimi se extinde,
Când unanim spre cer un glas se 'nalță:*

— *Tu ce ți-ai dovedit Dumnezeirea
Prin înviere — Fă să triumfeze
La noi dreptatea, și să învieze,
Moralitatea, cinstea și iubirea!*

N. L. Ioanăș

avar, ci risipire de entuziasm și bunăvoință fără preget; — și cumpăna sufletului va înregistra greutatea bunei rodiri.

Fără a cerca să dau directive, discutând doar în marginea problemei, mă gândesc la posibilitatea de a desvâli celor cari privesc în gol, frumuseța ce unește „un coeur de neige à la blancheur des cygnes”. Stăruind nu în înșiruirea cunoștințelor sarbede și reci, ci în desfundarea simțirii înăbușite sau strecurată în șuvițe cu direcții umbroase. Din captarea lor să plămădești aluatul cu forme trasate, dar cu structură influențabilă...

Și activitatea fostului meu profesor de română, din Blaj, îmi pare concludentă în acest sens. Căutând cucerirea elevului prin apropierea lui, cunoscând potecile ascunse spre cetatea cu porțile închise a artei, arătându-i punctul sigur și statornic în topografia numeroaselor lecturi, Domnia Sa deschide drum drept, sigur și căutat... Iubind neastâmpărul, a detestat singularizarea și a socotit datoria ca o demnitate, munca un apostolat. Scutur în suflet amintirile, cu mirezme de poemă recitită... Visătorii prefacerilor noastre culturale ar trebui să prețuiască mai mult cuvântul profesorului, ce formează piatră unghiulară pentru dezvoltarea generațiilor ce se ridică.

Versul chinutului poet Ch. Baudelaire strigă parcă din adâncul nostru:

Derrière les ennuis et les vastes chagrins
Qui chargent de leur poids l'existence brumeuse,
Hereux celui qui peut d'une aile vigoureuse
S'élançer vers les champs lumineux et sereins!
(Élévation)

Profesorul știe și trebuie să descopere elevului cartea bună, care să-i producă acea binecuvântată elevare. Desigur că în acest caz scumpetea cărții devine detestabilă împotrivire. Ea poate fi însă înlăturată prin întemeierea unei biblioteci a liceului, în care elevul să găsiască oricare carte și revistă bună.

Dar nu bibliotecile dezordonate pe clase, cu cărți incomplete și învechite și în cari cărțile moderne ajung după ani dela apariție. Ci o bibliotecă îngrijită, sub conducerea unui profesor, în care elevul din orice clasă să aflu cartea pe care i-o cere sufletul său în regăsire. Poate că încătușarea spiritului de materie,

dominarea lui de materialism feroce ce stăpânește vremea noastră, ar fi slăbită astfel prin înălțarea spiritului prin artă. Innobilarea lui aduce din nou prețuirea moralității... Răsa sălbatecă a lui Ibsen, simbol al moralității s'ar ridica „din nămolul dela fund” spre luciul apei, spre cer și lumină...

Flori din Răsărit

— Scurte notițe agiografice —

Până la desbinarea fatală, care i-a secătuit vloga vieții harice, lumea creștină a lui Soare Răsare a produs o mulțime de sfinți și sfinte. După desbinare însă bisericile distadente nu mai odrăslesc așa ceva.

Dar nu așa blocurile rămase în legătură dragostei cu Roma papală sau revenite în alvia străvechei credințe catolice. Acelea au continuat să dele necurmăt modele de evlavie serioasă și sfințenie adevărată. Ajunge să pomenim pe sf. *Iosafat*, mucenicul rutean, din veac. XVII, al Sfintei Uniri; pe fericitul *Mihail Ghèbé*, martir abisinian, † 1855, beatificat în 1926; pe cei trei frați mucenici maroniți, ucis de musulmani în 1860, beatificați în 1926; pe *Sora Maria* zisă „Araba”, călugăriță carmelitană, greco-catolică, născută lângă Nazaret, în Palestina, moartă în 1878, după o viață plină de daruri extraordinare de caracter mistice asemenea sfintei Tereza Spaniola. Cauza acestei călugărițe răsăritene a fost introdusă deja și sunt nădejdi foarte întemeiate că va fi trecută în curând în catastihul fericitilor.

În aceeași ordine de idei caută să amintim și pe fericitul *Gomidis*, preot armean mucenic constantinopolitan († 1607), beatificat în 1929. — De altfel biserica armeană poate fi mândră, căci numără un mănunchiu foarte însemnat de mucenici printre fiii săi. Așa numai în timpul războiului mondial au suferit din partea mohamedanilor, moarte de mucenici pentru Hristos: 9 episcopi, 126 preoți, călugărițe și mai multe mii de credincioși. Trecutul scaldat în sânge martiricesc al acestei biserici e carte deschisă tuturor.

Biserica haldeo-catolică sărbătorește în anul acesta centenarul Păr. *Dembo*, martirizat de musulmani. Născut în ianuarie 1774 în Mesopotamia, intră la vârsta de 25 ani într-o mănăstire din Liban. Reîntors în Mesopotamia pentru a reînființa viața monachală în biserica haldeiană, deschide mănăstirea Sf. Antonie în 1808. Aceasta e cea dintâi casă a călugărilor sf. Hormisdas. Cu toate greutatele martiriului cari amenințau existența Ordinului, el s'a dezvoltat și a înflorit, numărând peste 20 ani 100 de călugări, 54 preoți și 5 episcopi, cu 21 case. Intemeietorul a mers la Roma unde a rămas 3 ani, obținând aprobarea cinului și îndeplinind o misiune din partea episcopilor haldeieni. Întors acasă, îndură și dânsul, alături de frații de credință, prigoana pornită din partea musulmanilor. În 15 Martie 1833 este ucis împreună cu mai mulți creștini. Moaștele lui au vindecat pe călău, al cărui braț se uscăse. Noaptea, după masacrul, un nor de flăcări a apărut rămășițele sfinte contra flarelor. Astăzi aceste moaște glorioase se află în mănăstirea înființată de el și unde se vor ține sărbătorile centenarului.

Neamul român și biserica lui unită așteaptă să-și vadă cât mai curând ridicat la cinstea altarului vlăstarul moldovean, pe *Veheremia Valahul* — și pe alții cari s'au stăruit întru faima sfințeniei. — Pentru plinirea cărei așteptări, iară și iară Domnului să ne rugăm.

P. Augustin Tremer, A. A.

Cenușarii câștigă teren. Așa grăit-a Ziditorul: Pământ ești și în pământ te vei întoarce. Așa învață și biserica și purcede în consecință, redând pământul, până la înviere, trupurile neînsuflețite. Nu așa însă nelegiuții. Ei și-au făurit altă învățătură, au sortit trupului alt sfârșit: focul cel mistuitor, încă în lumea aceasta, îndată după moarte. Și cu bani grei au ridicat guri de iad: crematoriile. În multe capitale de țări și alte orașe mari. Cu șanse de isbândă tot mai pronunțate.

Întăietatea în această păgânătate tăgăduitoare a nemuririi și a învierii o are Germania, cu cele 105 crematorii ale ei și cu urlașul morman alor peste 600,000 cadavre încinerate dela 1878 când s'a deschis, la Gotha, prima cenușerniță și până la începerea zidirii celei de al doilea, la Hamburg (Ohlsdorfer Friedshof), în lucrare încă. Asociația berlineză a celorce părtinesc ridicarea de crematorii și urne a dat până acuma spre scopuri de natura aceasta mai bine de 8 milioane de mărci. Ideea prinde: are în patria lui Luther peste 1 milion de aderenți catalogați.

Austria a fost „fericită” și ea cu trei crematorii până în 1930: la Viena, Steyr și Linz. Cehoslovacia cu 9, Elveția cu 20 (anual cu circa 5000 încinerări), Danemarca cu 5, Suedia cu 7, Norvegia cu 5, Finlanda cu 1, Anglia cam cu 20, Olanda cu 1, Franța cu 5 (fără cel din Strassburg), Belgia cu 1, Italia cu cel dela 1876 din Milano (cel dintâiu în lume) și cu proiectul celorlalte 26, unul plănuit să fie ridicat chiar în fața Vaticanului. (De încinerări abia poate fi însă vorba). Jugoslavia cu 1, la Belgrad. S'a cerut aprobarea bisericească a patriarhului Dimitrie. Acesta însă, amăsurat hotărârii Sf. Sinod al Sârbilor, a răspuns negativ, răzîmându-și răspunsul pe aceleași temeiuri ca biserica apuseană. Rusia — se putea să rămână din listă? — are până acuma un singur crematoriu, la Moscova. Se plănuiește însă ridicarea altora la Leningrad și Charkow și un al doilea la Moscova. Berlinul dă mână de ajutor și aici. Caracteristic îmbulzeala nu-i prea mare. Costisitoarea instalație cenușărească și-a îndeplinit sinistra-i slujbă, în 1928 asupra alor 4025 cadavre, iar în 1929 asupra alor 5208, adică 145%, respective 1725% din totalul morților Moscovei pe acei ani. De notat că 70%, respective 66% din încinerări s'au făcut la ordin oficial, pentru necunoscuți sau părăsiți. — Tovarășii din spania au isbutit și ei să legifereze îngăduința arderii trupurilor.

România ține și ea pas cu lumea. dacă-i vorba de păgânătate. Soc. „Cenușa” are la București un crematoriu în plină funcțiune. „Dimineața” din 6 Aprilie c. aduce catastihul încinerărilor din Ianuarie c. Printre nume ca A. Müller, Frieda Wolff, A. Pozzi, E. Kronberg, Nalos Zuhas, găsim și pe Andrei Sârbu de 7 ani, Dumitru Ionescu, de 6 ani, Emilia Fălticaneanu, de 9 zile, E. Toma, de 4 luni ș. a. Asemenea și în lista noilor membri, printre străini, dăm și de nume românești.

Să fie și creștinești? Tare am vrea să știm!

Agru din Șopterlu activează. Dumineca trecută, după masă, credincioșii noștri, scăldați în baia de haruri a sfințelor misiuni, au avut parte și de-o foarte plăcută surpriză culturală-artistică: serbarea festivă a Agru-lui din loc. După înțeleptul cuvânt de deschidere al dl. președ. Victor Conțiu, inv. dir. a conferinței, foarte draguț dș. inv. Victoria Popa despre păstrarea datinilor românești și a portului național, pentruca să vină la rând corul de băieți pe 3 voci condus de pâr. E. Stanislav, drept încheiere fiind piesa localizată: „Cina cea de taină”, jucată cu dibăcie de toți câți au avut ceva rol. — Unde-i bună înțelegere între conducătorii firești ai satelor, acolo numai bine și spor poate să fie.

Știri mărunte

Perosnale. Aflăm cu bucurie, că M. Sa Regels a binevoit a conferi ll. Sale pr. Dr. Iacob Radu, prepozit, prelat papal și protonotar apostolic, din prilejul jubileului său sacerdotal de 40 ani, ordinul „Coroana României” în gradul de mare ofițer. Diploma și insigniile i-s'au predat sărbătoritului în Dumineca Floriilor, în cadrul unei festivități — Întru mulți ani!

— Preaveneratul Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Aurel Fratu din Stenea, admin. paroh, la Olteț. — Ven. Ordin. al Maramureșului a numit de paroh la Șișești I pe pâr. Ioan Medan, prot. on. din Măureni.

„Cardinalul poporului” a murit. La vârsta de 68 de ani, arhiepiscopul-cardinal al Vienei, Dr. Fr. Piffel, s'a stins subit deunăzi în regretele simptome ale întregii Austrii. Răposatul a fost una din cele mai simpatizate figuri ale clerului austriac. Născut în Cehoslovacia, la 1864, în Landskron, după ce a gătat cu liceul lucrează în compactoria tatălui său, intră apoi în ordinul augustiniienilor, se sfințește de preot, o vreme e capelan în cartierul muncitoresc Floridsdorf, ajunge profesor de teologie, administrator abațial, în 1913 arhiepiscop-cardinal. Steaua lui călăuzitoare: dragostea față de cei simpli și săraci. Toate venitele și le-a împărțit celor nevoiași. În vremea războiului cerceta într'una spitalele, mângăia și îmbărbăta pe toată lumea. Era neobosit în visite pastorale. Atenției lui nu-i scăpau nici cele mai unile reuniuni și nuclee parohiale ale vastei sale eparhii. S'a îngrijit de ridicarea alor o seamă de biserici prin suburbiile Vienei. Moartea l-a răpit fără să-i deie răgaz să-și vadă terminate și cele 9 biserici tocmai acum în construcție. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Vlădicia arădană pentru năpăstuiți. Puține părți de țară au fost pustiite de revărsarea apelor din acest an ca Aradul și împrejurimile sale. Numai la Micălaca-veche s'au surpat peste 700 case, a căror refacere cât de modestă ar costa milioane. Mișcat de această urgie abătută mai ales asupra celor și dealtfel nevoiași, Preasf. Grigorie al Aradului a semnat personal 15.000 Lei pentru sinistrași și pentru a da indemn obștesc, cum însuși spune în Apelul îndreptat în acest sens către toată lumea de bine. Pilda a prins, căci consiliul eparhial a votat 100.000 Lei spre acest scop de binefacere. Și e de așteptat ca în urma îndatorării fiecărui preot de a ceti în biserici acel apel în trei Dumineci ori sărbători dupăolaltă, milele se vor spori apoi considerabil.

Locale. Dumineca viitoare, a sf. Apostol Toma, va predica în catedrală pâr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, profesor la Academia noastră de Teologie.

— Reuniunea Femeilor și-a avut și ea exercițiile spirituale anuale, conduse de astădată de pâr. Dr. Septimiu Todoran, prof. de religie. Aceeași muncă de pâr. exercitant a făcut-o, la Seminarul teologic, în vederea Paștilor ce vin, pâr. canonic Dr. Ioan Goltor, reinviind sugestiile zilelor de sfințe deprinderi similare din tounmă făcute sub conducerea pâr. Dr. Simion Chiștu, spiritualul seminarului gherlan.

— Ciclul de conferințe la Reuniunea Meseriașilor și Comercianților s'a încheiat cu proiecțiunile luminoase despre viața Mântuitorului, interpretate de pâr. Dr. Nicolae Lupu, pe seama publicului asistent.

— După rânduiială și tradiție s'au desfășurat, în catedrală, impresționantele servicii divine ale săptămânii patimilor. Multimea impunătoare a credincioșilor le-a cercetat cu adâncă evlavie, mușcând cu sfântă emoție mai ales istoria Patimilor de Joi seara și prohodul Domnului, Vineri seara, încheiat cu o impunătoare procesiune în jurul bisericii și a pieții.

Congres dulos. E vorba de congresul euharistic ținut luna trecută la Tiruvalle, în India. Preconizat de convertiții Mar Ivanios, arhiepiscopul de Bethania și Mar Theophilos, episcop al orașului prăznuitor, congresul din chestie a fost prilej de splendidă mărturisire a crezului roman. După trei zile de desbateri a feldefel de teme euharistice, a urmat și ziua de adorație publică. Jertfa liturgică au săvârșit-o cei doi mari păstori, încunjuțați de patruzeci de preoți, fiind de față peste cincimii de credincioși, tot convertiți dela erezul jacobit la crezul catolic. Lacrimile de bucurie a mulțimii cufundate în în sfântă închinare și rugile îndreptate spre ceriu pentru frații ce petrec încă în rătăcire se împleteau în același buchet al evlaviei profunde, simțite, trăite. — Primească Cel de sus întru miros de bună mireasmă acest prinos curat, ce i-s'a adus de inimi recunoscătoare pentru darul întoarcerii!

Suferință purificătoare. Numele Plutarh E. Calles e cunoscut în toată lumea, în legătură cu prigoana sălbatică deslănțuită împotriva catolicilor mexicani din inițiativa acestui dictator fără frică de Dumnezeu și fără rușine de oameni. Știri mai noi vestesc însă că tigrul s'a schimbat în miel. Mâna celui de sus s'a atins și de el și l'a umplut cu lepră. Lumea l'a părăsit. Acum petrece umilit și suferind alături de alți greu încercați și se bucură de serviciile desinteresate și pline de afecțiune alor doi Părinți jezuți. Drept mulțumită pentru binele sufletesc ce-i fac acești fii ai bisericii prigoniți mai deunăzi de el, s'a îngrijit de-o orgă splendidă pe seama bisericii din Guadalupe, vestitul loc de pelerinaj. — De i-ar fi spre deplină mântuire zilele întru cari îi va mai fi dat să vază rele!

Tehnica în slujba bisericii. Benson, în romanul celebru „Stăpânul lumii”, în parte s'a dovedit proroc: tehnica noastră stă să întreacă chiar fantezia lui îndrăzneată. În fața mașinei nu mai există probleme de putere și mișcare. N'a chiar brodit-o cu Roma care în viziunea lui, simbolică de sigur, ar fi să rămână închisă în vechile forme de viață patriarhală. Departe: Vaticanul merge în fruntea tuturor în utilizarea celor mai moderne rezultate ale științei. Și zi de zi aduce noi îmbunătățiri de acest fel. Cea mai recentă: minunata lui stațiune de Radio a fost aranjată așa fel ca, la anumite ore, toate Nunțiatorile din lume să poată intra în legătură directă cu Secretariatul de stat al Sfântului Părinte. În curând vor primi aparatele necesare, în același scop, și cardinalii cari rezidează afară de Roma.

Cărți & Reviste

SF. CIPRIAN: *Despre unitatea bisericii catolice.* Tălmăcire de pr. Iosif Sângeorgean. Bixad. 1931. Pagini 24. Prețul 15 Lei.

Gândul pâr. Sângeorgean de a retipări frumoasa Sf. Sale tălmăcire apărută mai întâiu în „Cuvântul Adevărului”, a fost un gând fericit. Mărturia de acum 1700 ani a sfântului episcop-mucenic Ciprian are o valoare apologetică deosebită. Pentru intelectualii cu interes față de chestii de această natură, rândurile de lămurire ale traducătorului fac îndeajuns slujba de orientare în prealabil. Pentru cei cu mai puțină carte, cuvântul preotului este chemat să evidențieze greutatea celor susținute de sf. Ciprian cu atâta pătrundere și autoritate și redade pe limba noastră cu atâta abilitate. Numai de i-s'ar face acestei lucrări propagandă ce o merită!

M. SADOVEANU: *Nunta Domniței Ruxanda.* Roman. — Ed. „Cartea Românească”. București 1932. Pg. 278. Prețul 75 Lei.

Pagini de încântare, ca poveștile copilăriei. Vremea Măriei Sale Vasilie-Vodă Lupul, cu boierii și răzeșii ei, cu sfaturile în divanul domnesc și diplomatieasca iscusință a solilor trimiși la craii vecini, cu tot alaiul pitoresc și toată poezia patriarhală apusă, invie ca prin farmec sub peana vrăjită a marelui nostru povestitor.

Literatură frumoasă, în cel mai strâns și mai nobil înțeles al cuvântului, și o adevărată binefacere pentru zilele noastre de depresiune sufletească și de meșteșugită căutare a extravangantului în arta scrisului. — Editura s'a îngrijit să dea cărții haină vrednică de cuprins.

IONEL TEODOREANU: Fata din Zlataust. Roman. 2 vol. de 243 și 316 pg. — Ed. „Cartea Românească”. București 1931. Prețul 150 Lei.

Tragedia impresionantă a unui suflet delicat și bun de elevă săracă, strivită de mecanismul stupid al vieții școlare și de răutatea perversă a celor din jur. Carte de necontestată valoare literară, în butul exagerărilor și artificialității supărătoare pe alocurea. — De ce însă autorii din zilele noastre caută cu atâta răvnă laturile de umbră ale vieții și cazurile patologice, perverse? Generalizând, în chipul acesta, excepția, icoana vieții se falsifică. Inutil din punct de vedere literar, demoralizator din punct de vedere pedagogic. — Execuția tehnică nu lasă nimic de dorit.

A. BERLIOUX: Luna Mariei. În românește de I. B. Ed. „Presa bună”. Iași. 1932. Pagini 117. Prețul 15 Lei.

E destul să se știe că traducerea românească e făcută după ediția 144. a originalului francez, pentru că să se înțeleagă valoarea practic-ășetică a cărții a-cesteia. Din titlu li putem deduce conținutul: îndrumări și sugestii pentru a cinsti după cuviință pe Maica Domnului și a noastră în luna Maiu, dedicată ei în chip special, de biserica Apusului. Ceu treizeci și una de meditații ne și dau, într'adevăr, hrană sufletească selectă pe fiecare zi din luna Mariei. Pilda ce ilustrează și rugăciunea ce condimentează fiecare meditație, fac cu atât mai viu și trainic efectul intenționat de autor. Cinstitorii Maicii Sfinte să nu pregete a-și procura acest nepretențios, dar foarte binevenit, sfetnic priceput.

SABIN GH. TRUȚIA: Două inimi. Ed. „Presa bună”. Iași. 1932. Pagini 37. Prețul 8 Lei.

„Presa bună” continuă să se arate a fi bună de fapt. Broșura aceasta, ieșită ca Nr. 64-65 din serie, se menține la nivelul moral ireproșabil al celor de până aci. Povestea învățătoarei Mărioara Aldea, scrisă ușor și curgător, lasă se vadă cât de adevărată-i vorba Scripturii, că deși multe sunt necazurile dreptilor, din toate-i va scăpa pe ei Domnul. Pusă în mâna tineretului va face mult bine. Dat fiind prețul ei atât de redus, e accesibilă multora. Și sperăm, că va și avea trecerea ce merită.

DAMIAN STANOIU: Pocăința Stareșului. — Ed. „Cartea Românească”. București 1931. Pg. 233. Prețul 75 Lei.

„Viața în mănăstire”, zugrăvită de cel mai bun cunoscător al ei. În fond, pagini deprimante: în mănăstirile dlui Stănoiu este mult întunec, și puține raze de lumină. Spiritul de observație ascuțită al autorului prinde în icoane vii linia scăzută, pe care se desfășoară bălăile duhului răvniitor la perfecțiune. Un umor sănătos și binevoitor învăluie toată sburdarea slăbiciunilor ome-nești, refugiate sub rassa monahală. Darul de povestitor al autorului se luptă greu cu monotonia firească a temei. Nu totdeauna norocos. O beție întinsă pe o sută și ceva de pagini (cum e în „Dragoste și smerenie”) este, oricum, prea mult. — În total, cartea pune în evidență vechile calități ale autorului, fără a marca însă un progres. Dimpotrivă. — Pentru execuția tehnică, „Cartea Românească” merită laudă.

PROBLEMA MUNCITOREASCĂ. În lumina celor două Enciclice: *Rerum Novarum* și *Quadragesimo Anno*. — Biblioteca „Presa Bună”. Seria Religioasă, No. 11. — Iași, 1932. Pg. 110. Prețul 15 Lei.

Cărtică indispensabilă pentru fiecare preot și pentru toți aceia cari se interesează de cea mai arzătoare și mai învălmășită chestiune a vremilor noastre: problema socială. Fiindcă despre aceasta, în întregul ei, este vorba; și nu numai „în lumina” celor două enciclice, ci după însuși textul lor, tradus și publicat în întregime, într'o bună românească, în această broșură. „Presa bună” merită toată lauda și recunoștința pentru că a pus la îndemâna cetitorilor români, în ediție îngrijită și ieftină, cele două monumente de temelie ale doctrinei sociale a bisericii.

FLORI DE CRIN. Revistă feminină. Șimleul-Silvaniei. 1932. Abon. pentru studențime: 100 Lei anual; pentru particulari: 120 Lei. Apare?

Anunțate mai de mult și așteptate de multă lume, „Florile de crin” în sfârșit s'au arătat. În vestmânt modest, dar plăcut ochiului, pe nouăsprezece fețe tipărite ceteț, aducând material variat, cu gust rânduit și bine ales, întâul număr se prezintă cât se poate mai promițător. Frumosul grup de colaboratori, pe cari și i-a asigurat

păr. redactor Teofil A. Bălibanu, îndrituesc nădejdea că noua revistă, a cărei lipsă era atât de arzătoare, va fi dintre cele mai binecuvântate roduri ale tiparului românesc. Datorința lumii femeiești, a mamelor în primul rând, este să sprijinească necondiționat acest început frumos, cu perspective atât de mărețe. Și tare ni-e credința că de astădată visul va fi faptă. — Ajute Domnul!

ÉCHOS D'ORIENT. An. 35. No. 165. (Ianuarie-Martie 1932). Revistă trimestrială. Paris (str. Bayard 5). Prețul 8 fr.

Importante contribuțiuni științifice la istoria orientului semnează, în acest număr, V. Grumel, M. Th. Disdier, V. Lament, D'Allessio. Foarte util „buletinul bibliografic al filosofiei bizantine”, 1918-1932, alcătuit de E. Stephanou. Bogată și interesantă, ca totdeauna, cronica bisericilor orientale, cuprinzând, între altele, lămuriri prețioase asupra situației celor două patriarcate ortodoxe din Constantinopol și Ierusalim. Note critice asupra câtorva publicațiuni de specialitate și o biografie scrisă cu multă competență, de încheiere.

REVISTA GENERALĂ A ÎNVĂȚĂMÂN-TULUI. Anul XX. Nr. 3-4. (Martie-Aprilie 1932). Revistă lunară. București (str. Gr. Alexandrescu 4). Prețul unui număr dublu 40 Lei.

Reorganizată ca redactare și într'o nouă și simpatcă înfățișare externă, revista îmbrățișează întreg vastul câmp al problemelor de educație și învățământ. Deși nu suntem de acord cu toate părerile diferitelor articole (ca, de ex. cu cele scrise de Dr. C. Aurian despre elementele fundamentale ale pedagogiei sexuale), totuși nu putem decât să recomandăm revista membrilor corpului didactic, pentru cari este un instrument de muncă și îndrumare pedagogică indispensabil.

Telefonul „Unirii”

Hristos a înviat! spunem tuturor colaboratorilor, cititorilor și prietenilor „Unirii”, dorind din inimă, ca învierea Domnului să fie pentru toți izvor de nescăte bucurii și binecuvântări.

P. Valea lui Mihai. Pozitiv știm numai atâta, că mitropolitul Moscovei nu vrea să renunțe la Basarabia, asupra căreia își menține drepturile spirituale. Ce zic la asta conducătorii ortodoxiei românești, nu știm. Nu prea au vreme să se ocupe de așa fleacuri. Ei dau lupta cea mare împotriva Papii dela Roma și a bisericii unite. De aici e limpede răspunsul la întrebarea Dv. Este clar, anume, că la o adevărată bucurie s-ar supune Moscovei, decât să se unească cu Roma sfetului Petru. Așa înțeleg ei Scripturile!

I. Sibiu. Am citit și nu ne vine să credem. Confracții dela „Telegraful” se bucură, deschis și pe față, între altele în articolul „Jelania fraților” din Nr. 33-34, de durerea și necazul preotimii noastre. Atâta răutate nu putem bănui nici chiar la ucenicii lui Fotie. Admitem, mai curând, că în morala ortodoxă astfel de sentimente se califică altfel decât la noi și sunt socotite, poate, deadreptul virtuții. Învățătura pravoslavnică este, anume, cu totul alta decât a celorlalți creștini. Pilde zdrobitoare aveți în același articol. Acolo se spune că bine se face când unui preot ortodox i-se dă la lună 2500 Lei și aceluiși dacă-i unit numai 1200, fiindcă așa poruncește „cruda dreptate”. Pentru orice judecată neortodoxă 2500 nu-i egal cu 1200; pentru „Telegrafisti” însă da. — Și mai nostimă este încheierea, în care ne consolează cu vechea înțelepciune: Suferința purifică. Asta o știam și noi. Nu știam însă ilustrarea tezei: „Li-o spunem frățește — adaogă cuviosii — dintr'o foarte îndelungată experiență a noastră”. Apoi, dacă e să judecăm după gradul de „purificare” la care au ajuns, cucerniciile lor n-au suferit prea mult! Asta iarăși, firește, după mîntea noastră neortodoxă. Fiindcă după a lor, ei se găsesc foarte puri. Au suferit doar nespun până acum, fiindcă n-au avut plăți mai mari decât alții! Asta-i adevărata suferință ortodoxă!

B. Cluj. Constatările limpezi și convingătoare, publicate în „Patria” de dl Dr. Valeriu Moldovan, privitor la concordat, sunt o loială recunoaștere a adevărului. De sigur, mărturisiri atât de competente și venite dela un om, a cărui dragoste de biserică ortodoxă n-a contestat-o nimeni, vor avea darul de-a trezi de cap pe mulți din cei orbiti de furia antipapistă. Nu pe toți însă. „Telegraful”, de pildă, nu se dă nici acum bătut. El cere și acum, voinicește, ca Statul român să-și reia cu demnitate și cu energie drepturile și atribuțiunile suveranității sale. Prin ruperea concordatului, firește. Așa cere demnitatea suveranității pravoslavnice! — Ne întrebăm și noi, când vor înceta simpatici „telegrafisti” a mai face giumbușlucuri caraghioase? Poate să fie însă boală din născare. Și atunci întrebarea este fără obiect. Viitorul va arăta.

P. Cluj-Mănăstir. Vă mulțămim pentru abona-mentele trimise dela parohiile Aghires, Cluj-Mănăstir II, Suceagu și Tăuți.

P. Top. Am primit abonamentul și prețul inse-ratului. Suma de 250 Lei pentru calendare s'a transpus „U”. P. c.

Gh. Zălan. Vă mulțămim pentru încassarea și trimiterea abonamentului restant dela parohiile Badon, Cizer și Crasna.

U. Homorod. Am primit 400 Lei. Pe anul 1931 fiind achitat abonamentul, 200 Lei s'au contat pe 1932.

F. Căfelul. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31. XII 1932. Numărul cerut l'am trimis.

M. Sat Slatina. Chităm primirea sumei de 800 Lei, abonament pe 1931 și 1932.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Oficiul parohial. Cheia. Confirmăm primirea abo-namentului pe anul curent.

Dr. B. Timișoara. Am primit 200 Lei, abona-ment pe 1931.

Mănăstirea S. I. Satu-mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1932.

Dr. M. Tășnad. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1931.

Oficiul parohial. Teiuș. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30. VI 1932.

Dr. H. Sulina. Confirmăm primirea sumei de 300 Lei. Mulțămiri.

L. Cernăuți. Confirmăm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1931 și 1932.

Administrația Centrală Capitulară, Blaj

No. 414-1932.

Inchiriere

Casa capitulară din piața Inocențiu Micu Clain Nr. 16 (de lângă poșta) se dă în chirie începând cu ziua de 16 Maiu 1932.

Cei ce doresc ca să o iee în chirie să-și înainteze ofertele cu prețul de chirie la Administrația Centrală Capitulară până în 11 Maiu 1932 ora 6 d. a. Blaj, 22 Aprilie 1932.

Dr. Ambroziu Chețianu

(66) 1-2

adm. capit.

In atenția parohiilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți proești și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. --

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețcurent detaliat

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vest-minte din cele mai bune ștose.

Prapori de mătasă din Damasc **Candelabre** din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. **Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.**

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mă-rime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit de ori ce mărime.

Prețurile cele mai scăzute.

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Miesă Nr. 14

(34) 2